

دانشگاه تهران
وزارت آموزش و پرورش
انجمن روانشناسی و مشاوره ایران
مجله علمی آموزش و پرورش

برنامه ریزی درسی و پیشرفت تحصیلی و توسعه عدالت آموزشی

محمد علیزاده^۱

۱- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی گرایش امور شهری

miladmoxmilad@gmail.com

چکیده

موضوع برنامه ریزی درسی و پیشرفت تحصیلی و توسعه عدالت آموزشی از دیرباز بحثی بوده که همواره سعی شده به آن پرداخته شود. در این تلاش بسیاری برای تعاریف دقیق این موضوعات شده است. در کشور ما ایران نیز تلاش برای یک رویکرد بهتر در نظام آموزش و پرورش اقدامات مفیدی شده است. در این بین همواره دانش آموزان نقطه ی عطف این نظام بوده است چرا که هدف ابتدا پیشرفت تحصیلی بوده و سپس یک آموزش موثر در قالب عدالت بوده است. **کلیدواژه:** پیشرفت تحصیلی، برنامه ریزی درسی، توسعه عدالت آموزشی، دانش آموزان

مقدمه

همه ما در طول زندگی خود بارها برنامه ریزی کرده ایم و می کنیم. اگر نقشه هایی که کشیده ایم، مرور کنیم و منصفانه در معرض قضاوت قرار دهیم، چه بسا خواهیم دید که برخی از نقشه هایمان آرزو و خواب و خیال بوده است، پاره ای سرسری و با شتابزدگی و تفکر سطحی و عجولانه تنظیم شده اند، ولی بعضی دیگر هم واقع بینانه و با تفکر و تامل و حساب و کتاب و مال اندیشی توأم بوده اند.

در برنامه ریزیهای آموزش و پرورش نیز از هر سه نوع بالا پیدا می شود. برخی از برنامه ها به رویاهای طلائی می مانند، پاره ای بدون مطالعه تنظیم شده اند، ولی بعضی هم اصولی و علمی هستند.

هدف این است که در برنامه ریزی آموزشی به شرایطی دست پیدا کنیم که: بتوانیم در قضاوتها و تصمیم گیریها ی خود، در زمینه ها و مراحل مختلف برنامه ریزی و خدمات آموزشی با جهان بینی و سיעتر و اندیشمندی عمیقتری عمل کنیم.

قبل از هر چیز باید بدانیم که:

برنامه ریزی در آموزش و پرورش دارای دو بعد است:

۱- بعد کمی.

۲- بعد کیفی.

بعد کمیته برنامه ریزی آموزش و پرورش به مسایلی می پردازد که جنبه مقداری و شمارشی دارند، از قبیل تعداد افراد مورد نیاز، در سطوح مختلف دانش و مهارت و تخصص، برای بخشهای مختلف تولید و خدمات. تعداد افراد لازم التعلیم در گروههای مختلف سنی. تعداد شاگردان در دوره های مختلف رسمی عمومی. تعداد شاگردان در دوره های و رشته های مختلف تخصصی تحصیلات رسمی. تعداد شاگردان در برنامه های مختلف غیر رسمی. تعداد معلمان برای دوره ها، رشته ها و برنامه های مختلف آموزشی. تعداد مدیران و کارکنان آموزشی. تعداد مدارس و مراکز و تاسیسات مختلف آموزشی. تجهیزات و وسایل آموزشی و ...

بعد کیفیتی برنامه ریزی آموزش و پرورش با محتوای آموزش و پرورش و چگونگی انجام آن سرو کار دارد و مسایلی از قبیل: فلسفه آموزش و پرورش، آرمانها، مقاصد و هدفهای آموزش و پرورش، مواد درسی، تربیت معلم و مدیر، روش شناسی آموزش و پرورش، ارتباطات آموزش و پرورش، محیط و فضای معنوی و روانی آموزش و پرورش و ... شامل می شود (مطهری، مرتضی، ۱۳۵۳). بدیهی است که هر برنامه آموزشی و پرورشی، هم عناصر کمیته دارد و هم اجزای کیفیتی. که در برنامه ریزی باید به هر دو توجه شود. در گذشته، برنامه ریزیهای آموزش و پرورش تک بعدی بودند و فقط هدفهای کمیته مورد توجه بودند. ولی به تدریج پای